

Retningslinjer for varsling av kritikkverdige forhold

for tillitsvalgte, frivillige og medlemmer
i Human-Etisk Forbund

Rett og plikt til å varsle

Alle medlemmer, frivillige eller tillitsvalgte i Human-Etisk Forbund (HEF) har rett til å varsle om kritikkverdige forhold som de erfarer eller blir utsatt for i sammenhenger med forbundets aktivitet. Dersom det foreligger alvorlige kritikkverdige forhold kan det også være en plikt til å varsle.

Hva det kan varsles om

Det kan varsles om alle kritikkverdige forhold. Med kritikkverdige forhold menes i denne sammenhengen:

- Straffbare forhold
- Brudd på lovregulerte forpliktelser
- Brudd på HEFs interne retningslinjer
- Seksuell trakassering eller uønsket seksuell oppmerksomhet
- Brudd på etiske standarder som har bred oppslutning i samfunnet

Før varsleren sender inn sitt varsel bør han eller hun forsikre seg om at det faktisk foreligger et brudd på nevnte forhold. Dersom varselet dreier seg om kritikkverdige forhold varsleren selv har blitt utsatt for – for eksempel seksuell trakassering – er egne erfaringer tilstrekkelig grunnlag for å varsle.

Hvem det skal varsles til?

For at et varsel skal bli håndtert forsvarlig og i henhold til de retningslinjer HEF har laget for å håndtere slike saker, er det viktig at varselet blir gitt til rett person eller instans.

Frivillige (for eksempel seremonimedarbeidere, utvalgsmedlemmer eller andre aktive) og tillitsvalgte skal varsle til fylkeslagets leder. Dersom varselet gjelder fylkeslagslederen skal det varsles til sentralstyrets leder eller generalsekretær.

Medlemmer og deltakere på arrangementer i HEFs regi, skal varsle til ansvarlig for arrangementet eller det ansvarlige lokallagets/fylkeslagets leder. Dersom varselet gjelder noen av disse personene, skal det varsles til nivået over. Det kan alltid varsles til fylkeslagets leder eller sentralstyreleder/generalsekretær.

Hvordan skal varselet gis?

Et varsel kan gis enten skriftlig eller muntlig der varsleren enten tilkjenne gir sin identitet eller velger å være anonym.

Det er ønskelig at varselet gis skriftlig, men altså ingen forutsetning. Når et varsel gis skriftlig, får HEF samtidig en dokumentasjon på at varsel er gitt og hva varslingen gikk ut på.

Det er også en fordel om varsleren står fram med sin identitet. Det gjøre det mulig å ha en utdypende samtale med varslere i ettertid for å få bedre kjennskap til fakta i saken.

En varslere som velger å tilkjenne sin identitet, kan likevel være anonym overfor den eller de varselet gjelder i den grad dette ikke bryter med andre viktige hensyn, f.eks. plikten til å anmelde straffbare forhold.

Human-Etisk Forbund vil at det skal være en lav terskel for å varsle om kritikkverdige forhold. Derfor vil også både muntlige og anonyme varsler bli fulgt opp.

Et varsel kan også sendes på e-post til varsling@human.no. E-poster sendt til denne adressen vil bare kunne mottas av generalsekretær og HR-sjef.

Hva skal varselet inneholde?

Et varsel om kritikkverdige forhold bør inneholde en beskrivelse av hva som har skjedd, hvor og når hendelsen(e) fant sted og hvem som var involvert. Dersom flere kjenner til det som har skjedd, bør det opplyses om dette slik at vitner kan bidra til å opplyse saken.

Hva skjer etter at et varsel er gitt?

Når et varsel er gitt, skal den som har mottatt varselet behandle dette i henhold til HEFs retningslinjer. I korthet går disse ut på at varsleren og eventuell vitner snakkes med (dette forutsetter at varslers identitet er kjent). Deretter presenteres den varselet gjelder for anklager og får anledning til å gi sitt syn på saken (det som ofte kalles kontradiksjon). Dersom det er nødvendig vil eventuelt flere runder med samtaler bli gjennomført (f.eks. for å konfrontere varslere/den varselet gjelder med ulike oppfatninger av faktiske forhold).

De som er oppnevnt til å behandle varslingssaken vil vurdere sakens faktum og enten konkludere med at intet kritikkverdig har funnet sted, eller at kritikkverdige forhold er avdekket. Tiltak eller reaksjoner vil bli besluttet og de som er ansvarlige for det, vil sette disse ut i livet.

I Human-Etisk Forbund er det generalsekretæren som er ansvarlig for å peke ut de som skal saksbehandle varslingssaker. Generalsekretæren er delegert myndighet til å iverksette tiltak.

Varsleren skal ha tilbakemelding når saken er ferdig behandlet av HEF.